

Nota Solide Financiële positie Stichtse Vecht 2024

Door de raad vastgesteld d.d. 1 oktober 2024

Inhoud

1.	Algemeen	3
1.1.	Inleiding	3
1.2.	Doel van de nota.....	3
1.3.	Wettelijk kader	3
1.4.	Leeswijzer	3
2.	Beleidskader en proces	4
2.1.	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet en BBV.....	4
2.2.	Coalitieakkoord 2022-2026	4
2.3.	Monitoren solide financiële positie.....	4
2.4.	Transparantie.....	6
3.	Risicoclassificatie kengetallen financiële positie	6
3.1.	Risicomatrix Universiteit Twente.....	6
3.2.	Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020) gemeenten.....	6
3.3.	Normen financiële kengetallen	7
4.	Slotbepaling.....	7
4.1.	Citeertitel.....	7
4.2.	Wijziging van de nota	7
4.3.	Inwerkingtreding.....	7

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Voor u ligt de 'Nota Solide financiële positie Stichtse Vecht 2024'. De nota legt de kaders vast voor het met behulp van financiële indicatoren inzichtelijk maken van de soliditeit van onze financiële positie.

1.2. Doel van de nota

In de bestuursperiode 2022-2026 werken we aan een nieuwe opzet van de begroting (en jaarstukken), die de raad beter in staat stelt de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Het eenduidig vastleggen van wat we verstaan onder een solide financiële positie draagt bij aan het kunnen maken van heldere keuzes. Dit doen we door de raad solide waarden en kritisch grenzen voor relevante kengetallen voor de financiële positie van Stichtse Vecht en een streefwaarde voor het totaal van de financiële positie vast te laten stellen. Bij de bespreking van de Kadernota en Programmabegroting en raadsvoorstellen met impact op de financiële positie kunnen de effecten van voorstellen op de financiële positie inzichtelijk worden gepresenteerd en getoetst aan door de raad gestelde kaders. Bij de Jaarstukken bezien we hoe solide onze financiële positie is ten opzichte van de planning die is opgenomen in de Kadernota en Programmabegroting.

In deze nota leggen de uitgangspunten vast voor het inzichtelijk maken van een solide financiële positie. De relevante kengetallen, solide waarden, kritisch grenzen en streefwaarde voor de solide financiële positie stelt de raad afzonderlijk vast.

1.3. Wettelijk kader

De nota is vooral het instrument ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De nota is een uitwerking van artikel 212 van de Gemeentewet (GW) en het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Op grond van artikel 212 GW stelt de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting (art. 11 lid 2) en jaarstukken (art. 26) ten minste een aantal kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie bevat.

In deze nota geven we nader invulling aan de inrichting van de begroting en jaarstukken op het aspect monitoren van hoe solide onze financiële positie is.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de kaders en uitgangspunten beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de verschillende begrippen met betrekking tot de indicatoren nader uitgewerkt. De slotbepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk vier.

2. Beleidskader en proces

2.1. Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet en BBV

Artikel 2 van de Financiële verordening gemeente Stichtse Vecht 2024 regelt de inrichting van de begroting en jaarstukken. Voor de verplichte paragrafen bij begroting en jaarrekening gelden de minimumvereisten, zoals deze voor de overeenkomstige paragraaf van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgenomen (art. 2 lid 7). In de Financiële verordening is verder geregeld dat de raad periodiek een Nota herziening risicomanagementbeleid vaststelt. Een uitwerking van wat we verstaan onder een solice financiële positie voor Stichtse Vecht is niet opgenomen in deze verordening.

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting (art. 11 lid 2) en jaarstukken (art. 26) ten minste bevat:

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. een inventarisatie van de risico's;
- c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- d. een kengetal voor de:
 - 1a. netto schuldquote;
 - 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 2. solvabiliteitsratio;
 3. grondexploitatie;
 4. structurele exploitatieruimte; en
 5. belastingcapaciteit.
- e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het BBV schrijft niet voor dat streefwaarden of kaders ten aanzien van deze kengetallen moeten worden vastgesteld. Of en welke kaders voor deze kengetallen worden vastgesteld is lokaal aan de gemeenteraad.

2.2. Coalitieakkoord 2022-2026

Op basis van het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht' werken we aan het terugbrengen van de balans tussen de bestuurlijke ambities, de financiële positie en de ambtelijke organisatie. In deze bestuursperiode brengen we het fundament van de gemeente Stichtse Vecht op orde met als doel om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Onderdeel hiervan is het programma 'Een begroting gericht op de toekomst', waarin we werken aan een nieuwe begrotingsopzet, die meer sturingsmogelijkheden geeft. Met de nieuwe begrotingsopzet moet de raad beter in staat worden gesteld om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Een toekomstgerichte begroting heeft als doel om te komen tot een strategisch financieel meerjarenbeleid. Dit is noodzakelijk om de sturing te versterken, tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en heldere keuzes te maken. Zo draagt het inzichtelijk maken van wat we verstaan onder een solide financiële positie voor Stichtse Vecht bij aan een gedeeld beeld hierover tussen de gemeenteraad, het college en de organisatie en aan een transparante en betrouwbare overheid.

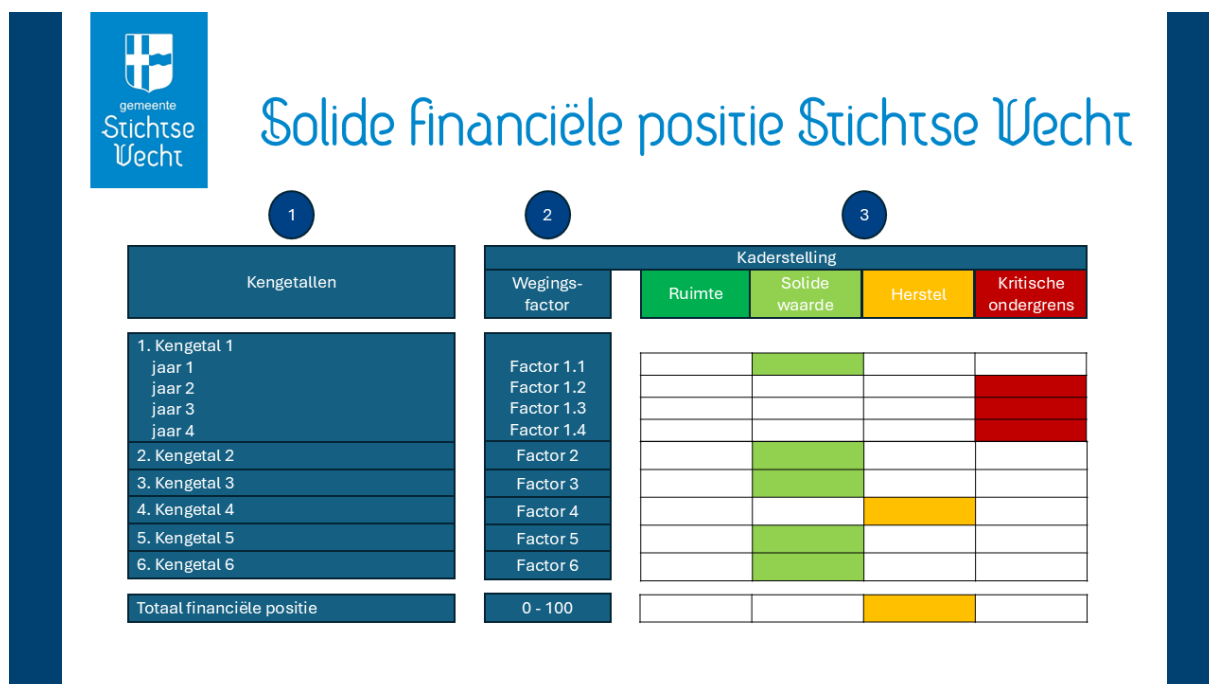
2.3. Monitoren solide financiële positie

De onderlinge verhouding tussen kengetallen en de mate waarin kengetallen bepalend zijn voor de financiële positie is afhankelijk van de specifieke situatie van de gemeente. Gebeurtenissen uit het verleden, wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook relevante ontwikkelingen in de wereld zijn hiervoor relevant.

Het invoeren van schatkistbankieren is hiervan een voorbeeld. Een aantal gemeenten heeft in het verleden stille reserves te gelde gemaakt. Bijvoorbeeld door verkoop van een gemeentelijk woningbedrijf of aandelen van een energiemaatschappij. Als gevolg van deze verkoop hebben deze gemeenten een zeer hoge weerstandsratio en hadden ze hoge rente-inkomsten. Door invoering van schatkistbankieren vielen de rente inkomsten weg waardoor de structurele sluitendheid van de begroting ineens een knelpunt werd.

Een solide financiële positie is afhankelijk van:

- Een of meerdere relevante kengetallen
- De onderlinge verhouding tussen de kengetallen
- De mate waarin kengetallen een kritische ondergrens bereiken

De soliditeit van de financiële positie van Stichtse Vecht maken we inzichtelijk door:

1. Te bepalen welke kengetallen in de huidige situatie relevant zijn voor de financiële positie.
2. Een wegingsfactor toe te kennen per kengetal (totaal optellend tot 100 punten). Afhankelijk van de score van het kengetal kennen we punten toe aan het kengetal (0, de helft van of de maximale wegingsfactor). Het totaal van de punten opgeteld geeft het punten totaal voor de totale financiële positie. De totale financiële positie wegen we dan als het aantal punten in verhouding tot de maximale 100 punten.
3. Voor de relevante kengetallen kunnen we een solide waarde en een kritische ondergrens vaststellen. Is de score van het kengetal hoger dan de solide waarde dan is er ruimte om in te zetten voor ambities. Een kengetal kan lager zijn dan de solide waarde of de kritische ondergrens. Is het totaal van de financiële positie lager dan de streefwaarde (= solide waarde totaal financiële positie) dan moet het totaal van de financiële positie op termijn weer herstellen tot de streefwaarde. Is het totaal van de financiële positie lager dan de kritische ondergrens dan zijn direct maatregelen nodig om het totaal van de financiële positie te herstellen.

Het geheel presenteren we inzichtelijk in een overzicht zoals hierboven gepresenteerd. Het is mogelijk dat een individueel kengetal lager is dan de solide waarde of kritische ondergrens scoort, maar de totale financiële positie moet op termijn herstellen. Hoe hoger de wegingsfactor van het individuele kengetal des te zwaarder dat kengetal doorweegt in de score op de totale financiële positie.

Bij het bepalen van wegingsfactoren, solide waarden, kritische ondergrenzen en streefwaarde voor het totaal van de financiële positie zijn onder meer de volgende zaken relevant:

- De risicobereidheid of aversie van de gemeenteraad.
- Algemeen aanvaarde normen voor kengetallen. Bijvoorbeeld vanuit de wetenschap.
- Normen, kaderstelling en voorwaarden gesteld door externe stakeholders, zoals toezichthouders (Provincie) of geldverstrekkers (banken en financiële instellingen).

2.4. Transparantie

De soliditeit van financiële positie maken we op de volgende momenten inzichtelijk:

1. Begroting en Jaarstukken: het totaalbeeld van de financiële positie presenteren we in begroting en jaarstukken.
2. Kadernota: in de Kadernota is nog niet de gehele begroting met alle paragrafen uitgewerkt. We geven wel de effecten van de keuzes in de Kadernota op de belangrijkste kengetallen weer.
3. Raadsvoorstel met significant effect op de financiële positie: bij raadsvoorstellen met een begrotingswijziging die significant effect heeft op de financiële positie nemen we een toelichting op in de financiële paragraaf.

3. Risicoclassificatie kengetallen financiële positie

3.1. Risicomatrix Universiteit Twente

Voor het toetsen van de ratio weerstandsvermogen en -ratio maakt gemeente Stichtse Vecht al gebruik van de risicomatrix van de Universiteit Twente. Deze matrix kent de volgende betekenis toe aan de weerstandsratio:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < 1,0$	Matig
E	$0,6 < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

3.2. Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020) gemeenten

De Provincies hanteren voor het toezicht op gemeenten het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020) gemeenten. De toezichthouder hanteert geen normering voor kengetallen financiële kengetallen. De intentie is dat gemeenten zelf normen vaststellen en hierop gaan sturen. Op grond van het GTK 2020:

- kan de toezichthouder de norm voor de weerstandsratio van de gemeente vergelijken met de risicomatrix van de Universiteit Twente of vergelijkbare risicomatrixen van andere organisaties
- maakt de toezichthouder gebruik van in het GTK 2020 opgenomen signaleringswaarden voor financiële kengetallen.

De volgende signaleringswaarden zijn opgenomen in het GTK 2020:

Tabel 2 Signaleringswaarden financiële kengetallen

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting) ¹	>0 %	0	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105	>105 %

¹ Zie ook paragraaf 7.1, Structureel en reëel begrotingsevenwicht.

3.3. Normen financiële kengetallen

De gemeenteraad stelt normen vast voor kengetallen die relevant zijn voor de solide financiële positie van Stichtse Vecht. Periodiek evalueren we de normen en actualiseren deze indien nodig bij gewijzigde omstandigheden en bij wijziging van wet- en regelgeving.

4. Slotbepaling

4.1. Citeertitel

Deze beleidsnota wordt aangehaald als 'Nota Solide financiële positie gemeente Stichtse Vecht 2024'.

4.2. Wijziging van de nota

Indien wet- en regelgeving of andere omstandigheden dit vereisen wordt deze nota opnieuw beoordeeld op toepasbaarheid en actualiteit, en waar nodig aangepast. In een volgende bestuursperiode wordt de toepasbaarheid en actualiteit van de indicatoren beoordeeld en indien nodig ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Aan het eind van een bestuursperiode wordt de P&C cyclus, inclusief het monitoren van de solide financiële positie, geëvalueerd. Lessen uit deze evaluatie betrekken we bij de inrichting van de P&C cyclus in een volgende bestuursperiode en kunnen aanleiding zijn tot aanpassing van deze nota.

4.3. Inwerkingtreding

Deze nota treedt, met terugwerkende kracht, in werking op 1 januari 2024. De beoordeling van de solide financiële positie wordt vanaf de Programmabegroting 2025 opgenomen.